

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра журналістики та філології

**Підготовка журналістських матеріалів для
онлайн-медіа: авторська добірка»**
**Writing Journalistic Materials on a Topical Issue: The
Author's Collection**

Кваліфікаційна робота рівня «бакалавр»

спеціальності 061 Журналістика

студентки IV курсу

дистанційної форми навчання,

група ЖТдн-84П

Рой Марини Сергіївни

Науковий керівник - *Стоян Раїса Сергіївна,*

ст. викладач кафедри журналістики та філології

Суми 2022

ЗМІСТ

I. ВСТУП.....	3
II. ЕСЕ ТА ІНТЕРВ'Ю.....	5
III. АВТОРСЬКА ДОБІРКА.....	6
3.1. «Військовий патріотизм».....	6
3.2. «Війна розлучає рідних».....	8
3.3. «Війна-злочин».....	11
3.4. «У пошуках захисту».....	12
ВИСНОВОК.....	15
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	17
ДОДАТОК.....	18

I. ВСТУП

З початком повномасштабного вторгнення Росії на територію України у журналістів виникла нова проблема – знайти спосіб правильно подавати інформацію про війну. Важливо інформувати суспільство та не нашкодити простим українцям, військовим. Безліч журналістів з усього світу охоче висвітлюють війну в Україні, тим самим, дотримуючись певних норм та стандартів. Існують випадки, коли після репортажу обстрілювали будівлі чи важливі об'єкти. Робота журналістів у такий час є дуже важливою. Потрібно довести всьому світові про злочини Росії на території України.

Війна змінює сприйняття інформації, як безпосередньо людини, так і у суспільстві в цілому. Виникає відчуття, що підготовка матеріалу починає нагадувати мінне поле, а реакції людей на різні матеріали стають все жорсткіше. Вже майже три місяці українські медіа висвітлюють події повномасштабного вторгнення російських військ, у тому числі інформацію про загибель військових та цивільних. Такі матеріали часто мають сенсаційний заголовок та приголомшливі фото або відео з місця події, де зафіксовано момент убивства чи його наслідки. Журналісти мають неабияку міцність, а війна зробила їх ще стійкішими.

Актуальність роботи є те, що з початку повномасштабного вторгнення російських військ в Україну відбувається інформаційна боротьба, основна роль у якій відводиться ЗМІ. Поширення правдивої інформації про людські втрати, воєнні дії, агресію ворога на території України, допомога волонтерів, обстріли мирного населення. Щоб отримати інформацію про стан міста на початок військових дій – варто запитати самих жителів, але як це зробити аби не нагадати їм жахливих спогадів? Варто обережно, тактовно запитувати, не спонукати, а лише підштовхнути.

У авторських матеріалах подано декілька інтерв'ю українців, яким й надалі буде тяжко забути вибухи, постріли та мародерство росіян. Невелике есе дівчини-українки, яка вірить у сильну Україну.

Мета та завдання: дізнатись про тяжке життя людей-переселенців та військових під час війни на Україні.

Практичне спрямування: інтерв'ю з українцями, яким довелося покинути свою домівку, їхні розповіді викликають співчуття та співпереживання. Фото інтерв'ююваних та докази агресії російських військ додані до інтерв'ю. Есе українки з приводу війни на території України.

Структура роботи: складається із вступу, визначення есе та інтерв'ю, чотирьох журналістських матеріалів, висновку, використаних джерел та додатку.

II. ЕСЕ ТА ІНТЕРВ'Ю

Есе – невелике за розмірами висловлювання, думка, міркування з приводу події чи якогось питання, яке не претендує на вичерпне викладення теми. Має вільну композицію. Особливості есе: маленький обсяг, конкретна тематика, мінімальна структура(назва, вступ, основна частина, висновок), образи, метафори, порівняння, символи, орієнтація на розмовну мову.

Інтерв'ю - це розмова, яку журналіст веде з героєм від імені та в інтересах аудиторії. Будуючи питання та логіку розмови, журналіст зважає на те, наскільки обізнана аудиторія, що її цікавить насамперед, які речі можуть бути для неї складними. Існують інтерв'ю такі, як діалог, полілог, монолог. Інтерв'ю-монолог виглядає як відповідь-повідомлення у вигляді суцільної розповіді інтерв'юйованого. Журналіст не втручається в цей потік прямої мови, дає можливість висловитися. Інтерв'ю-діалог являє собою бесіду за схемою «питання + відповідь». Інтерв'ю-полілог відтворює бесіду кількох співрозмовників, обмін думками трьох і більше людей на одну тему.

Ключовою особою для інтерв'ю є та особа, яка або є найбільш обізнаною стосовно події, ситуації, проблеми, або спроможна представити громадську думку чи позицію певної групи. Як правило, інтерв'ю передбачає отримати більше інформації, ніж насправді хоче дати співрозмовник.

ЗМІ можуть не публікувати все, що ви сказали. Журналісти можуть спілкуватися з вами довго і поставити багато запитань для того, щоб розібратися в темі, а в матеріалі використають лише кілька цитат.

Зараз все більше поширюється різних есе та інтерв'ю з приводу війни, адже кожен бажає висловити свою думку та донести всьому світові, що коїться на Україні.

III. АВТОРСЬКІ МАТЕРІАЛИ

3.1. «Військовий патріотизм»

Фото Владислава на службі

Владислав, 22 роки, мешкає та служить у Прилуках, Чернігівської області. Наглядач технічних засобів охорони за контрактом.

– **Скільки Ви уже перебуваєте на службі?**

– Вже півтора роки.

– **Що Вас спонукало до цього?**

– Якби банально це не було, але це патріотизм. На мою думку, кожен чоловік має захищати свою країну. Я не збираюся зупинятись у цьому місті, хочеться більше допомогти, стояти у перших рядах на гарячих точках, тримати зброю в руках та знищувати тих, хто знищує українців.

– ***Як поставились рідні до вашого вибору? Не було такого, що намагалися відмовити?***

– Звісно відмовляли, але це був мій вибір, і я був переконливим. Рідні й зараз хвилюються, адже, саме у цей час ти не знаєш, що буде завтра.

– ***Які емоції викликає ситуація в Україні?***

– Зазвичай це сум за всіх українців, іноді злість на країну-агресора. Це безглуздя зі сторони Росії. Невже у 2022 році може бути таке агресивне вторгнення на країну, яка безвинно процвітала?! Раніше б ніхто й не подумав за це, а зараз ми переживаємо такі часи.

– ***Чи відчуваєте Ви страх?***

– Страх мають усі. Але, до прикладу, смерть за рідну землю чи за захист тих, кого я люблю – мене зовсім не лякає.

– ***Що найтяжче під час служби?***

– Ой, найтяжче це виспатись та довго не бачити рідних. Іноді відпускають додому, але цього часу замало аби вдосталь побути у рідних стінах.

– ***Ким Ви себе бачите після закінчення служби?***

– Доволі тяжке питання (сміється). З одного боку, є у планах продовжити ще на 5 років службу, а з іншого вже й свою сім'ю хочеться.

– ***Дякую за приємну розмову! Бережіть себе!***

– Мирного неба!

Інтерв'ю взяла Марина Рой

3.2. «Війна розлучає рідних»

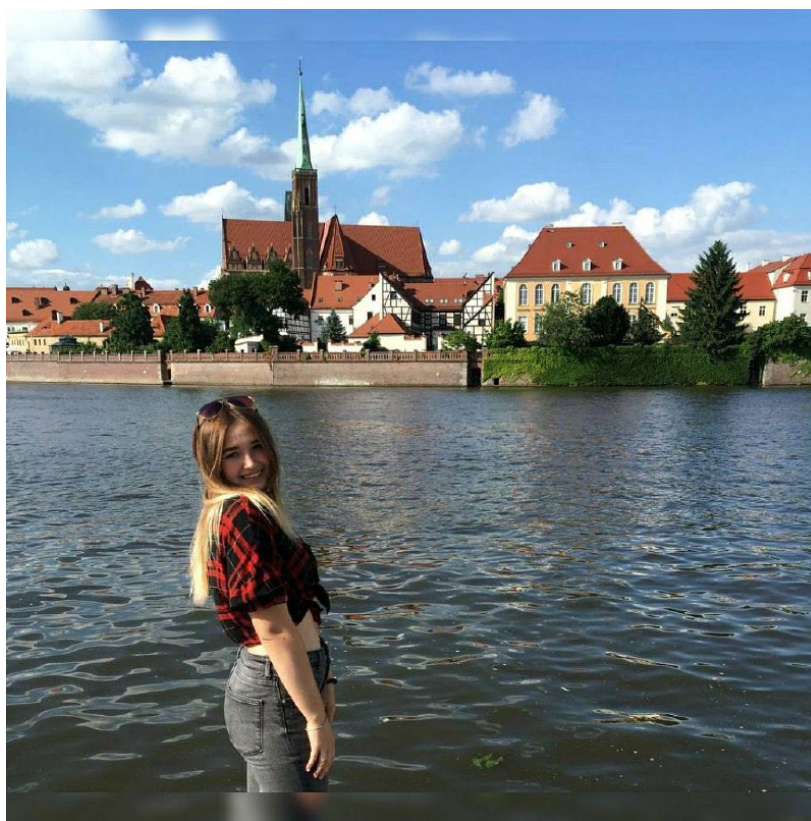

Фото Даниїли з-за кордону

Даниїла, 19 років, все життя прожила у рідному селищі Мангуш, Маріупольського району, але війна примусила її стати переселенкою до Польщі.

– **Ви були вдома, коли почалась війна?**

– Так. Ще з вечора готувалась до приїзду кращої подруги, але вранці, 24 лютого, я отримала дзвінок від неї ж зі словами «...війна, я не зможу виїхати...потрібно ховатися...».

– **Як Ви відреагували на це?**

– Я на хвилину втратила всі слова. Це настільки мене вразило, що у мене на очах виступили сльози. Я не знала, що робити, куди йти. Зателефонувала мамі, яка на ніч залишилась у бабусі, вона сказала не виходити з дому та намагатись зберігати спокій. Вже через декілька годин я чула вибухи. Вони

були не у нас, але дуже близько. Я зі своїм хлопцем постійно сиділа у бомбосховищі, виходили наверх подихати свіжим повітрям, приготувати їжу або набрати води. Було складно витримати це все, адже з усіх сторін бомблять. Найстрашніше було чути про загибель людей, навіть не знайомих. Удома зникло світло, газ, вода, навіть зв'язок. Було тяжко. 3 березня мама запропонувала поїхати із сусідами до польського кордону, аби я була у безпеці. Я довго вагалась, адже мої рідні люди залишаться тут, під обстрілами, але все таки погодилась.

– До якої країни Ви емігрували та як Ви наважились на це?

– До Польщі. Спочатку, я не уявляла, як я буду там жити. Дядько Саша, сусід, мав допомогти перетнути кордон, але далі вже сама. Я згадала, що навчалась з дівчиною Марією, яка зараз працює у Польщі. Зв'язалась з нею, розповіла ситуацію, і вона відразу почала шукати, як мені допомогти. Вона запропонувала пожити поки у себе, а вже далі буде видно. Хоч ми і не були з нею близькими під час навчання, я відчувала себе немов вдома, вся її доброта, турбування та допомога – підіймали мені настрій. Через деякий час я знайшла собі підробіток. Великим плюсом було житло, яке дає фірма.

– Яка подія завдала Вам болю?

– Це був початок березня. Мені написала мама, що селище обстріляли. Я не могла повірити у це, та й ще досі вірити не хочу. Але воно так і було, російські війська з «Градів» обстріляли моє селище, завдавши шкоди не тільки будинкам, а й мешканцям. Після цієї події я дізналась, що мій хлопець йде добровольцем до армії, і я не могла заспокоїтись. Дуже довго нервувалась, але й відчувала гордість.

Світлина з інтернет-видання (<https://ukraine.segodnya.ua/ukraine/vmesto-stekol-v-oknah-ogon-i-dym-naspoliciya-pokazala-posledstviya-ataki-na-mariupol-i-mangush-1606369.html>)

– Ваші рідні не виїхали з селища?

– Ні, мама так і залишилась вдома доглядати за бабусею.

– Чи плануєте Ви повертатись?

– Поки – ні. Можливо пізніше зможу забрати хлопця, маму та бабусю, аби й вони були у безпеці. Звісно хочеться додому, але зараз там дуже небезпечно, постійні обстріли, вибухи. Я дуже сумую за домівкою, своїм селищем, та й взагалі за Україною. Вона стільки всього витримує і не здається, цим потрібно пишатись.

– Дякую Вам за розмову! Тримайтесь!

– Дякую!

Інтерв'ю взяла Марина Рой

3.3. «Війна-злочин»

Світлина з інтернет-видання (<https://www.radiosvoboda.org/a/news-oon-voenni-zlochyny-rosia/31736253.html>)

Софія, 18 років, студентка Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, дівчина, яка на собі відчула страх від вибухів, обстрілів, російських літаків.

Ранок 24 лютого відкарбується назавжди у пам'яті українців. Саме тоді російські війська агресивно вторглися на територію України. Це війна, яка принесла немало кровопролиття та знищила мрії волелюбної нації. По сьогоднішній день чимало юних хлопців та дівчат йдуть добровольцями до війська, щоб боронити свою рідну землю та показати всьому світові, що Україна – сильна та незалежна.

Війна, яка почалась ще у 2014 році в Криму та на Сході України, дійшла до безжалісного вбивства й мародерства по всій країні. Росію неможливо виправдати чи пробачити. Кожного дня російські війська обстрілюють чиюсь домівку, завдають неабиякої шкоди інфраструктурі, бездушно нищать людей, навіть, зовсім немовлят...

Ми маємо пишатись тим, що українці це сильний народ. Народ який стоятиме до кінця, який віддає життя за незалежність країни, який, навіть у такий складний час, не втрачає надії та бореться попри все.

Я ніколи не думала, що побачу війну, відчую страх від гучних вибухів, побачу смерті невинних людей, боятимусь вийти з квартири.

Росія це агресор-злочинець, а не країна з найбільшою територією чи найсильнішою армією. Весь світ надає підтримку та допомогу Україні та українцям, тож саме ми є сильною країною, яка тримається до кінця.

3.4. «У пошуках захисту»

Марія та Владислав, 20 років, мешкають у Харкові. Через війну у рідному місті їм довелося шукати в інших регіонах України.

– **Скажіть, будь ласка, як ви дізнались, що почалась війна?**

– Це взагалі вийшло цікаво. Увечері, 23 лютого, я говорив Марії, що відчуваю якусь біду, були моменти, що у голові проскакувала війна. Але ми доволі швидко закрили цю тему, адже, яка може бути війна у 2022 році. І от вранці 24 лютого я розбудив Машу зі словами «Вибухи, потрібно ховатись».

– **Яка ситуація була у вашому районі міста?**

– Спочатку було дуже страшно, під будинком було багато людей, які кудись бігли, їхали. Весь час були вибухи, у сусідньому будинку повилітали вікна, зруйновано дитячий майданчик. Через деякий час ми дізнались про зруйнований університет у якому ми навчаємось. Ми вирішили не чекати біди на себе, а скоріше їхати в інше місто.

Світлина з інтернет-видання (<https://kharkov.comments.ua/ua/news/war/2022/10819-yak-viglyadae-zruynovaniy-pid-chas-viyni-universitet-u-harkovi-foto.html>)

Світлина з інтернет-видання (<https://kh.depo.ua/ukr/kh/rosiyski-natsisti-nanesli-raketniy-porokorpusu-navstarishogo-universitetu-v-kharkovi-foto-202203021430589>)

– **Куди та як ви відправились?**

– Ми вирішили поїхати до Полтавської області у село Кобеляки, де мешкають мої рідні. Там, за словами бабусі, було доволі тихо та спокійно. Взявши самий мінімум та домашніх тварин, ми знайшли водія, який за 500 гривень доправив нас у село. Дорога була доволі довгою та хвилюючою. Відчуваєш неабиякий страх. Але, через деякий час після життя у Полтавській області, нам довелось знову шукати прихистку.

– ***Як довго ви перебували там та чому довелось покинути селище?***

– Близько тижня. Покинули також через небезпеку. Так, спочатку було спокійно, але потім настали повітряні тривоги кожен час, страшні звуки поблизу села. Довелось знову шукати водія та їхати до Чернігівської області у селище Ладан. Подруга та тітка Марії запевнили, що зараз там найбезпечніше, а як буде далі ніхто не знає. Тож ми вже 18 березня приїхали до Ладану. Тут доволі спокійно вже 2 місяці, повітряні тривоги є, але ніби життя у безпеці.

– ***Коли плануєте повертатись до Харкова?***

– Якщо вірити новинам, то у нашому районі більш-менш спокійно. Можливо через декілька тижнів з'їздимо, перевіримо домівку та, на всякий випадок, приготуємо більше речей для евакуації.

– ***Чи отримували ви якусь гуманітарну допомогу?***

– Так, у Ладані взагалі до нас люб'язно віднеслись. Отримали грошову допомогу, як біженцям. Отримали гуманітарну допомогу у вигляді круп, цукру, олії, печива, різних закуток, чаю, молока та деяких речей. Мали велику підтримку зі сторони тітки та подруги.

– ***Як до переїзду віднесли ваші тваринки?***

– Кіт Річард мужньо переніс всі ці стреси, а от домашня крися Білочка дуже нервувалась, весь час не могла знайти собі місця. Зараз вони вже звикли до будинку та доволі спокійно реагують на будь-який шум.

– ***Дякую! Мирного неба!***

– Вам також!

Інтерв'ю взяла Марина Рой

ВИСНОВОК

Отже, було подано декілька авторських матеріалів, таких як інтерв'ю та есе. Досліджено особливості кожного з видів журналістики.

Есе – невелике за розмірами висловлювання, думка, міркування з приводу події чи якогось питання, яке не претендує на вичерпне викладення теми. Має вільну композицію. Інтерв'ю - це розмова, яку журналіст веде з героєм від імені та в інтересах аудиторії. Будуючи питання та логіку розмови, журналіст зважає на те, наскільки обізнана аудиторія, що її цікавить насамперед, які речі можуть бути для неї складними.

Під час завдання були опитані українці, на життя яких, докорінно, вплинула війна, які охоче поділились своїм життям, своїми переживаннями та мріями.

Перше інтерв'ю з військовим додає патріотизму та надії на краще життя, викликає гордість за українців. Адже, завдяки патріотам нашої країни, ми й досі тримаємось у цій запеклій битві.

Друге інтерв'ю викликає співчуття, описуються вражаючі події агресії російських військових. Даниїла була стурбована спогадами про той час, їй було важко згадувати про вибухи, постріли, але вона запевняла, що хоче розповісти. Війна розлучила її не тільки з матір'ю та бабусею, а й з хлопцем, який відважно відправився до війська України на захист своєї Батьківщини.

Невелике есе дівчини, яка ніколи не позбудеться страху від вибухів, пострілів, літаків. Яка, як і всі інші українці, не пробачить Росії зламані долі, розбиті будинки, знищення всієї інфраструктури, безжалісне вбивство людей та зовсім немовлят, згвалтування і т.д.

Ще одне інтерв'ю з переселенцями з Харкова показує, що у цей час тяжко знайти спокійне місце. Під час війни також важливо піклуватись про домашніх улюбленців, не залишати їх самих.

Таким чином, всі авторські матеріали відображають повномасштабне вторгнення російських військ на територію України, показують злочини росіян та їх бездушність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч.посібник/За загал.ред. В. Ф. Іванова.-К.:Академія Української преси, 2004.-262с.
2. Галлер М. Репортаж: Навчальний посібник/Пер. з нім. В. Климченко, В. Олійник; За загал. ред. В. Ф. Іванова.-К.:Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011.-348с.
3. Бідзіля Ю. М. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті Ужгород: Закарпаття, 2007.-224с.
4. Бойд Е. Ефірна журналістика. Технології виробництва ефірних новин. Київ:Київська типографія, 2007.-432с.
5. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет [пер. з англ. Н. Єгоровець]. Київ: Києво-Могилянська академія, 2008.-407с.
6. Садівничий В.О. Типи, види та особливості подачі контенту крос медіа. Кросмедіа: контент, технології, перспективи: колективна монографія. Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київ, 2017.-234с.
7. Шевченко В. Конвергентність як основна ознака сучасних медіа. Крос-медіа: контент, технології, перспективи: колективна монографія. Київ: Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2017.-8-18с.
8. Ятчук О. М. Інтерактивне телебачення: соціально-комунікаційні моделі та технології: монографія. Дніпро: УМСФ, 2018.-136с.

ДОДАТОК

Фото Владислава на службі

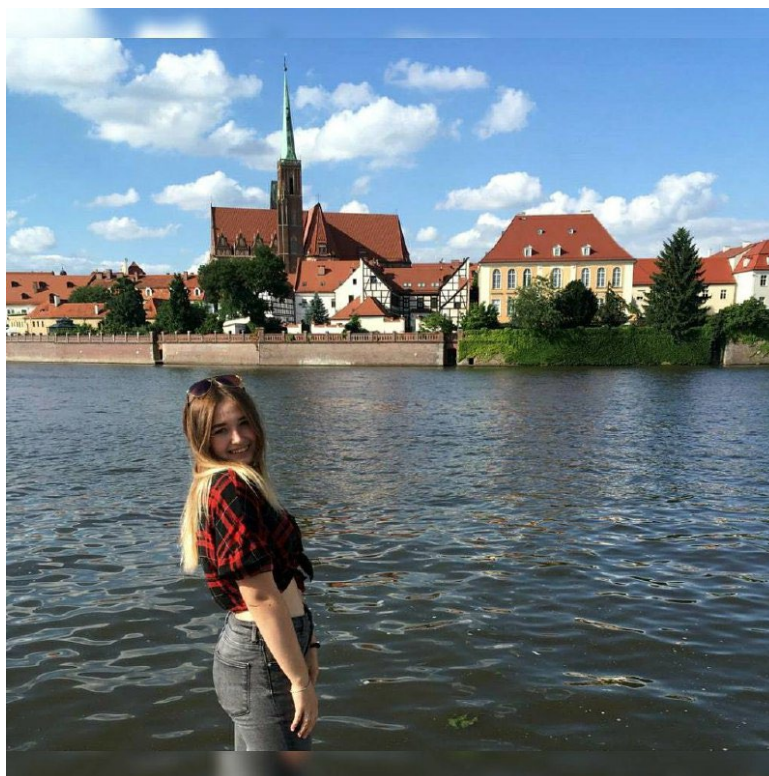

Фото Даниїли з-за кордону

Світлина з інтернет-видання (<https://ukraine.segodnya.ua/ukraine/vmesto-stekol-v-oknah-ogon-i-dym-naspoliciya-pokazala-posledstviya-ataki-na-mariupol-i-mangush-1606369.html>)

Світлина з інтернет-видання (<https://www.radiosvoboda.org/a/news-oon-voenni-zlochyny-rosia/31736253.html>)

Світлина з інтернет-видання (<https://kharkov.comments.ua/ua/news/war/2022/10819-yak-viglyadae-zruynovaniy-pid-chas-viyni-universitet-u-harkovi-foto.html>)

Світлина з інтернет-видання (<https://kh.depo.ua/ukr/kh/rosiyski-natsisti-nanesli-raketniy-pokorpusu-naystarishogo-universitetu-v-kharkovi-foto-202203021430589>)